

Promenadeconcert
De Doelen, 20.15 uur
Zaterdag 3 juli 1971

71/32

Rotterdams Philharmonisch Orkest

Dirigent: Jean Fournet

Soliste: Miriam Fried, viool

(Winnares van de Eerste Prijs

Koningin Elisabeth Concours te Brussel 1971)

François A. Boiëldieu Ouverture „De kalief van
1775 - 1834 Bagdad" (1800)

Felix Mendelssohn Concert in e, opus 64 (1844)
Bartholdy voor viool en orkest

1809 - 1847

Allegro molto appassionato

Andante

Allegro molto vivace

Johannes B. van Bree Allegro (1845)
1801 - 1857 voor vier strijkkwartetten

Eerste strijkkwartet

Gerard Hettema, 1e viool

Roelof van Driesten, 2e viool

Thomas Lorand, altviool

Michel Roche, cello

Tweede strijkkwartet

Momoo Kishibe, 1e viool

Noriaki Kuroyanagi, 2e viool

Gerrit Oldeman, altviool

Johan van Loo, cello

Derde strijkkwartet

Janice Walker, 1e viool

Aya Jongert, 2e viool

Vladimir Krejza, altviool

Jan Hollinger, cello

Vierde strijkkwartet

Andrew Zaplatynsky, 1e viool

Hans Oudshoorn, 2e viool

Max Roosenstein, altviool

Dora Dimitriev-Mintscheva, cello

PAUZE

Camille Saint-Saëns
1835 - 1921

Le Carnaval des Animaux
(1886)
Grande fantaisie zoologique

Introduction et marche royal du lion
Poules et coqs
Hémiones
Tortues
L'éléphant
Kangourous
Aquarium
Personnages à longues oreilles
Le coucou au fond des bois
Volière
Pianistes
Fossiles
Le cygne
Finale

Piano: Marinus Flipse
Corry Ambachtsheer

Emmanuel Chabrier
1841 - 1894

Uit „Le roi malgré lui”:
Fête polonaise (1877)

François A. Boiëldieu: Ouverture De kalief van Bagdad

François Adrien Boiëldieu, thans nog bekend om enkele luchtige ouvertures, was in zijn tijd een hogelijk gewaardeerd componist. Hij liet een vrij omvangrijk oeuvre na, dat over het algemeen toch niet de aandacht krijgt, die het verdient. In het voetspoor van Haydn en Mozart schreef hij bijvoorbeeld een aantal bijzonder mooie pianosonates; voorts componeerde hij een aantal opera's, waarvan „Le calife de Bagdad“ en „La dame blanche“ de belangrijkste zijn. Vooral „La dame blanche“ oogstte een enorm succes in het tot groot verdriet van Boiëldieu zo Italiaans georiënteerde Frankrijk - met als centrum Rossini - van die tijd. Van beide opera's hebben alleen de ouvertures hun plaats op het repertoire weten te behouden. En niet ten onrechte, gezien hun vloeiende melodische rijkdom. De muziek van Boiëldieu beweegt zich wat aan de oppervlakte. Maar wat er klinkt is de vrucht van een vlotte en met kennis van zaken geschreven partituur; men wordt geboeid door een elegante en sprekende melodie, door een kleurige en doorzichtige instrumentatie en door een grote evenwichtigheid in de vorm.

Miriam Fried, 24 jaar geleden in Roemenië geboren, van waaruit haar ouders echter al spoedig naar Israël emigreerden, begon haar vioolstudie in dit land. Daarna studeerde zij nog in Genève, vervolgens aan de Music High School in Indiana en ten slotte aan de Juilliard School of Music bij Ivan Galamain. Zij is thans definitief in de Verenigde Staten gevestigd, waar zij inmiddels al door verschillende orkesten werd uitgenodigd solistisch op te treden. Miriam Fried, die reeds de eerste prijs van het Paganini-Concours won, legde in mei j.l. beslag op de eerste prijs van het Concours Reine Elisabeth te Brussel, hetgeen een stroom van invitaties tot gevolg heeft. Zo zal zij binnenkort o.m. concerteren in België, Engeland, Italië en met het Los Angeles Philharmonic Orchestra onder leiding van Zubin Mehta.

Felix Mendelssohn Bartholdy: Vioolconcert

Het korte leven van Felix Mendelssohn is, in tegenstelling tot dat van zovele grote kunstenaars, vrijwel zonder zorgen geweest. Financiële moeilijkheden heeft hij nooit gekend. Geboren in een rijke bankiersfamilie als zoon van zeer kunstzinnige ouders, kreeg hij alle kansen om zijn artistieke mogelijkheden uit te buiten. In ongelooflijk korte tijd ontwikkelde hij zich tot componist en dirigent van formaat; zijn vele reisherinneringen, vastgelegd in interieur- en landschapsschetsen verraden bovendien een ongewone tekenaanleg.

De intense levensblijheid waarvan Mendelssohns composities zijn doordrenkt en die reeds zo sterk tot uiting kwam in zijn op 17-jarige leeftijd geschreven Midzomernachtsdroom-ouverture, spreekt niet minder uit zijn rijpe vioolconcert, een werk van klassiek-evenwichtige schoonheid, geschreven in een tijd waarin effektbejag en virtuoze schittering de grote mode was. De compositie dankt zijn ontstaan aan een bezoek van Mendelssohns grote vriend Ferdinand David, die er dank zij zijn waardevolle viool-technische adviezen mede toe heeft bijgedragen dat het werk als vioolconcert, met dat van Beethoven, nog steeds op eenzame hoogte staat.

W. V.

De eerste promenadeconcerten

in het seizoen 1971/72:

Zaterdag 4, 11 en 18 september,

aanvang 20.15 uur.

**Johannes Bernardus van Bree: Allegro voor
vier strijkkwartetten**

Johannes van Bree werd in Amsterdam geboren als zoon van een beroepsmusicus die hem zijn eerste muzieklessen gaf. Nadat de familie naar Leeuwarden was verhuisd, waar de jongen zich verder in het vioolspel bekwaamde, keerde Van Bree in 1820 naar Amsterdam terug en werd violist in het orkest van Felix Meritis waarvan hij negen jaar later dirigent werd. In de loop van zijn leven bekleedde hij diverse belangrijke functies in het Amsterdamse muziekleven; onder meer was hij een der oprichters van de Maatschappij Caecilia.

Als componist is Van Bree korte tijd geschoold door J. G. Bertelman doch voornamelijk autodidact. Van zijn hand verschenen ruim 150 composities, w.o. een opera, symfonieën, ouvertures, vioolmuziek en enkele geestelijke composities. Aansluitend bij de lichtere composities van Schubert en vooral Mendelssohn schreef Van Bree een welluidende muziek, zonder dramatische conflicten en doorgaans opgewekt van karakter.

De musicoloog André Rodenhuis, die diepgaande studies van het werk van Van Bree heeft gemaakt, verzorgde voor de Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis in 1965 een nieuwe uitgave van het Allegro voor vier strijkkwartetten, dat voor het eerst kort na Van Bree's dood in druk was verschenen. Uit Rodenhuis' voorwoord citeren wij het volgende: „Het Allegro voor vier strijkkwartetten van Johannes Bernardus van Bree is voor de eerste maal uitgevoerd te Amsterdam tijdens het „Caecilia-Concert“ van 27 maart 1845. Er was evenwel geen sprake van een kamermuziekuitvoering, maar van een optreden van de strijkersgroep van het in 1841 opgerichte orkest van de „Maatschappij Caecilia“. Als aanvulling van de moeizaam op te bouwen symphonische programma's speelde het orkest aanvankelijk nog wel eens kamermuziek voor grotere bezetting, zoals het Octet opus 20 van Mendelssohn, het Nonet opus 77 van Onslow en een dubbelkwartet van Spohr. De uitvoering vond dan plaats in meervoudige bezetting, zoals dit ook geschiedde met Van Bree's Allegro (\pm 30 strijkers). Dat Van Bree als dirigent van Caecilia nogal wat te stellen had met zijn musici kan worden afgeleid uit het feit dat de orkestleden in die periode juist door hun wekelijks repetitie moesten ervaren hoeveel nog aan hun vakmanschap ontbrak. Immers, \pm 50 repetities waren nodig om twee concerten te geven van een zodanig niveau dat de uitvoering van het programma kon uitsteken boven dat van de toonaangevende semi-beroepsgezelschappen. Het is zeker dat toen het voortbestaan van de ook thans nog werkzame Maatschappij voor het grootste deel te danken is geweest aan de kundige en bovenal geduldige dirigent. Uit het voorgaande zal duidelijk zijn geworden, dat het Allegro tevens te beschouwen is als een oefening in ensemble-discipline. Het vloeiende verloop van de alternerende motieven veronderstelt een ruime mate van kamermuziekinstelling bij alle strijkers. Recente ervaringen met dit frisse werk hebben uitgewezen dat het ook nu nog geen eenvoudige taak stelt.”

Camille Saint-Saëns: Le Carnaval des Animaux

De wereldberoemde pianist Saint-Saëns, een van de weinigen die een standbeeld van zichzelf mocht onthullen, was als componist in zijn tijd niet minder bekend en behoort thans nog tot de respectabele vertegenwoordigers van de Franse, romantische school uit de tweede helft der negentiende eeuw. Na een concerttournee vestigde hij zich om uit te rusten voor korte tijd in een klein Oostenrijks stadje - het was in het begin van 1886 - en daar schreef hij in enkele dagen een werk, dat hij vijftientig jaar daarvoor beloofd had aan zijn leerlingen van de Niedermeyer school, de „Carnaval des animaux”. Eerder had hij er geen tijd voor kunnen vinden. Het was o.a. bedoeld als een verrassing voor de beroemde cellist Lebouc, die met *Le Cygne* uit dit werk veel succes oogstte.

Alleen *Le Cygne*, dat tot verbazing van de componist tot zijn bekendste werken ging behoren en dat een populaire solo voor danseressen werd - zelfs Pavlova werd door Fokine overgehaald er „De stervende Zwaan” op te dansen - is tijdens zijn leven in druk verschenen. De rest wilde Saint-Saëns niet aan de openbaarheid prijsgeven, omdat hij meende dat zijn naam als serieus componist daar schade van zou ondervinden. Toen na zijn dood op 86-jarige leeftijd *) in zijn testament geen verbod voorkwam om het werk in zijn geheel te drukken, begon de glorierijke tocht van deze compositie met een openbare uitvoering op 25 februari 1922, bijna 36 jaar na de eerste uitvoering ervan in besloten kring.

*) op 16 december 1921, waarna Willem Mengelberg zes dagen later een herdenkingsconcert gaf in Amsterdam met uitsluitend werken van deze componist: „Le Déluge”, „Le Rouet d'Omphale”, „Danse Macabre”, het Celloconcert opus 33 (met Marix Loewensohn) en de Derde symfonie.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest

Eerste viool

Gábor Radnai } - 1e concertm.
Gerard Hetteema }
Erzsébet Hajdu - plv. 1e
Horvay concertm.
Momoo Kishibe } - 2e concertm.
Vratislav Dufek }
Kazukuni Murakami }
Kazuo Okumura }
Dini Kelder-Brassers }
Fré Lantinga }
Lies Göbel }
Jörn Schroeder }
Janice Walker }
Hiroko Yamada }
Rob Hagedoorn }
Michaël Rizov }
Kaoru Murakami-Kakudo }
Andrew Zaplatynsky }
Johannes Muyen }

Tweede viool

Roelof van Driesten - aanvoerder
Noriaki Kuroyanagi } - plv. aanv.
Václav Novák }
Leo de Vries }
Hannie Voers }
Aya Jongert }
Krijn de Leng }
Jo de Vos Burchart }
Hans Oudshoorn }
Anna Fritschová }
Jirí Prenosil }
Karel Prok }
György Cziffra }
Todor Matov }
Dobroslav Hlawiczka }
Haruko Kishibe-Daigo }

Altviool

Thomas Lorand } - solo altist
Gerrit Oldeman }
Vladimir Krejza } - plv. solo altist
Josef Schejbal }
Ans van Eldik Thieme }
Max Roosenstein }
Jeanne van Enys }
Lou Oostdam }
Aad van der Weele }
Anne Cox }
Klaas Diepersloot }
Milan Vladyka }
Wilbert Scheifens }

Cello

Michel Roche } - solo cellist
Harro Ruijsenaars }
Johan van Loo } - plv. solo cellist
Jan Hollinger }
Jo Lessing }
Wil Kleyweg }
Dora Dimitriev-Mintcheva }
Barbara Holthaus-Verhey }
Frans Emmery }
Marie-Louise Veil }
Ludmilla Choultz }

Contrabas

Gerrit van Dijk - solo bassist
Henny van de Water - plv. solo bassist
Paul Bronkhorst
Hardmoed Grefe
Ton Doomernik
Raimund Walter
Osamu Yamamoto
Bert Drewes

Fluit

Raymond Delnoye } - 1e fluitist
Ruud Maas }
Jo Hagen }

Fluit/piccolo

Wim Steinmann

Hobo

Heinz Friesen } - 1e hoboïst
Basil Reeve }
Henk Heunen }

Hobo/Engelse hoorn

Kees van den Berg

Klarinet

Herman Wester } - 1e klarinettist
George Pieterse }
Henk de Graaf }

Klarinet/basklarinet

Henk Leether

Fagot

Adam Schlebaum } - 1e fagottist
Wim Stok }
Peter Meijers }

Fagot/contrafagot

Ferdinand Duran

Hoorn

Pieter Gouderjaan } - 1e hoornist
Eddy van Leeuwen }
Jan Peeters }
Klaas van Vliet }
Ferry Koch }
Willem Stedelaar }

Trompet

John Floore } - 1e trompetist
Peter Masseurs }
Thom van der Krug }
Frans Vreugdenhil }
Robert Becht }

Trombone

Gerard Velthuisen } - 1e trombonist
Bas Dekker }
Frans van Luin }
Peter Veenhuizen }

Tuba

Gerard Middendorp

Pauken

Loet Talboom

Slagwerk

Jan Schulenberg
Freek Hendrikse
Gerard Vermeulen
Huub Righarts

Harp

Nicole Mastero
Inez Kraker

Piano/celesta

Marinus Flippe